

„Rok Henryka Sienkiewicza”

Henryk Sienkiewicz herbu Oszyk to pierwszy Polak uhonorowany Nagrodą Nobla w dziedzinie literatury. Był synem zubożałego ziemianina z rodu, w którym przeważały wojskowe tradycje. Sam nie odziedziczył żyłki do armii, przejął wszakże po kądzieli smykałkę do pióra.

Rzadko spotyka się pisarzy, którzy mieliby w swym dorobku dzieła przynoszące międzynarodową popularność i ogólnoświatowy rozgłos. Sienkiewicz sławę w świecie zdobył przede wszystkim dzięki arcyciekawej narracji, zmyślnym refleksjom i niezmiernemu kunsztowi pisarskiemu. Do uznania wśród ówczesnych czytelników na pewno przyczyniła się różnorodność postaci i epizodów oraz szczegóły obyczajowe zawarte w fabule. Owe cechy widoczne są w powieściach historycznych: „Ogniem i mieczem”, „Potop”, „Pan Wołodyjowski”. Rzeczoną twórczość autora nazywamy trylogią. Przedstawiona w niniejszych dziełach Rzeczpospolita przepełniona jest klótniami i samolubstwem, jednakże w obliczu zagrożenia rycerstwo oraz szlachta w zbroi dają skuteczny odpór Kozakom, Szwedom i hordom tatarskim, przynosząc wymarzony spokój i oswobodzenie ziem polskich. Powieściopisarz zaludnił karty swoich książek postaciami historycznymi i fikcyjnymi, bohaterami dobrymi i złymi. Pojawiają się również kreacje dwuznaczne, jak na przykład Zagłoba. To z jednej strony łgarz, tchórz i awanturnik, a z drugiej dobroduszny patriota skłonny do na pozór niemożliwych czynów.

Sienkiewicz tworzył ku pokrzepieniu serc, czyli by przywrócić godność narodowi, wspominając czasy, kiedy patriotyzm uratował zagrożoną ojczyznę. Jego utwory były publikowane w czasie, gdy Polska znikła z mapy Europy, a społeczeństwo polskie zostało rozdzielone pomiędzy sąsiednie mocarstwa. Lud potrzebował źródła otuchy, znalezienia w sobie pokładów nadziei i przywrócenia honoru. Z tej przyczyny czytelnicy utożsamiali się z bohaterami utworów Sienkiewicza, a jego książki zbłądziły pod strzechy. Przykładem takiego dzieła są „Krzyżacy”. Ponadto Sienkiewicz tworzył nowele, czyli krótkie utwory epickie, które nieraz przybierały postać żartobliwej humoreski, co oddziaływało na lepsze samopoczucie odbiorców.

Rok 2016 jest Rokiem Henryka Sienkiewicza. Oznacza to, że powieściopisarz jest jego patronem. Dlaczego akurat on? Ponieważ miał nieprawdopodobny wkład w podtrzymywanie na duchu zacierzwionych Polaków w czasach narodowych niedoli. Sienkiewicz zasłużył się Polsce nie tylko swoją twórczością, ale także nieustannym orędownictwem za niepodległością

i zaangażowaniem w działalność społeczną, toteż został przez współczesnych nazwany „Wielkim Jałmużnikiem Narodu”. W 2016 roku przypada sto siedemdziesiąta rocznica urodzin Sienkiewicza, a nadto setna rocznica jego śmierci. Naprawdę nie mogło stać się inaczej, niż właśnie teraz wyróżnić pisarza spośród innych literatów. W końcu sam kolega po piórze Stanisław Przybyszewski rzekł: „Sienkiewicz uratował duszę polską (...)”.